

संकलित मूल्यमापन चाचणी क्र.2 - 2018-19

इयत्ता : 6 वी

विषय : मराठी (मराठी माध्यम)

विद्यार्थ्यांचे नांव : _____ हजेरी क्रमांक : _____

शाळेचे नांव : _____ तुकडी : _____

केंद्र : _____ ता. _____ जि. _____ दिनांक : _____

एकूण गुण : _____ प्राप्त गुण : _____

प्रश्न क्रमांक	1	2	3	4	5	6	7	तोंडी	एकूण	शिक्षक स्वाक्षरी
प्राप्त गुण										
कमाल गुण	5	5	5	5	5	5	5	10	50	

प्र.१ ला : शब्द ऐकून लिही.

(गुण ५)

१) _____

२) _____

३) _____

४) _____

५) _____

६) _____

७) _____

८) _____

९) _____

१०) _____

प्र.२ रा : हा उतारा वाच आणि त्या खालील प्रश्नांची उत्तरे लिही.

(गुण ५)

बरेच दिवसांत कोणाची खुशाली कळली नसली, की 'बोटभर चिड्डीसुद्धा का नाही पाठवली!' असे म्हणतात. आमच्या वाड्यातल्या एक बाई, 'भावजयीनं मला बोटभर चिंधीसुद्धा नाही दिली हो,' अशी तक्रार करायच्या. आता दहा हात साडीही नीट न पुरणाऱ्या बाई, बोटभर चिंधीचं काय करणार होत्या? असं आम्हाला वाटे.

सांगायचा मथितार्थ असा, की 'बोटभर' हा शब्द अगदी छोटसं, क्षुल्लक अशा अर्थी वापरला जातो; पण माझ्या 'बोटभर' दुखण्यानं मला कसं हैराण केलं, त्याची ही 'हातभर' कहाणी आहे.

कुठलातरी कडक गूळ बऱ्यानं ठेचतात (आणि त्याबरोबर इकडच्या-तिकडच्या गप्पा करतात) एक घाव उजव्या हाताच्या बोटाच्या वर्मी बसला. तो घाव 'वर्मी' बसला याचं मर्मज्ञान उशिराच झालं. घाव बसताना वेदना होऊन मी बोट तोंडात घातलं; पण 'तू डावखोरी नसताना उजव्या हाताचं बोट कसं दुखावलं?' म्हणून इतरांनी आश्चर्यानं तोंडात बोटं घातली. नंतर बोटावर तीन महिने चाललेला खर्च, वेळ, वायफळ चर्चा यामुळे दुखऱ्या बोटासकट हात कपाळाला लावायची वेळ माझ्यावर आली.

१) कडक गूळ ठेचतांना लेखिका कोणती कृती करत होती?

(गुण १)

अ) टि.व्ही. पाहणे

ब) पुस्तक वाचणे

क) मोबाईल बघणे

ड) इकडच्या तिकडच्या गप्पा

२) या उताऱ्यात लड्डू बाईचे वर्णन करणारे कोणते वाक्य आले आहे?

(गुण १)

३) या उताऱ्यात कोणकोणत्या मानवी अवयवांचा उल्लेख आला आहे?

(गुण १)

४) हात, बोट या अवयवावरील तुला माहित असलेल्या दोन म्हणी लिही?

(गुण २)

प्र.३ रा - ही कविता वाच आणि खालील प्रश्नांची उत्तरे लिही.

(गुण ५)

मनासारखे सारे काही जीवनात या घडते का ?
फुले निखळुळी पडती, तरिही झाड सारखे झडते का ?
भोगावे लागतेच सकला जे येते ते वाट्याला
गुलाब बोटे मोडत नाही, आसपासच्या काट्याला
काटे देते म्हणुनी लतिका मातीवरती चिडते का ?
मनासारखे सारे काही जीवनात या घडते का ?
वसंत येतो, निघुती जातो, ग्रीष्म जाळतो धरणीला
पुन्हा नेसते हिरवा शालू, पुन्हा नवेपण सृष्टीला
देह जळाला म्हणुनी धरणी एकसारखी रडते का ?
मनासारखे सारे काही जीवनात या घडते का ?
रोज नभाचे रंग बदलती, घन दाटुनि येतात तरी
निराश आशा पुन्हा नव्याने नदारे नेतात घरी
अवसेला पाहून पोर्णिमा नभात रूसुनी बसते का ?
मनासारखे सारे काही जीवनात या घडते का ?
सुखदुःखाची ऊनसावली येते, जाते, राग नको
संकटास लीलया भिडावे, आयुष्याचा त्याग नको
बहुमोलाचे जीवन वेड्या कुणास फिरुनी मिळते का ?
मनासारखे सारे काही जीवनात या घडते का ?

१) या कवितेतील मराठी ऋतूची नावे लिही.

(गुण १)

२) लतिकेला काटे दिले म्हणून ती कुणावर चिडत नाही? योग्य पर्यायाला गोल कर. (गुण १)

१) वारा

२) माती

३) पाऊस

४) ऊन

३) कवितेतील आशा या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द लिही? (गुण १)

आशा X

४) जीवनात सुखदुःख येत असते, त्यामुळे जीवन कसे जगायला हवे असे तुला वाटते (गुण २)
ते कवितेच्या आधारे लिही.

प्र.४ था : खालील जाहिरात वाच आणि त्याखालील प्रश्नाची उत्तरे लिही.

(गुण ५)

लाखो मुले आज रमणार रंगरेषांच्या विश्वात
देशातील सर्वात मोठ्या 'सकाळ चित्रकला स्पर्धे'साठी राज्यातील शाळा सज्ज

सकाळ वृत्तसेवा

पुणे, ता. १६ : सातपुड्याच्या डोंगररांगांपासून ते पश्चिम किनाऱ्यापर्यंत पसरलेल्या महाराष्ट्रातल्या आणि शेजारच्या गोव्यातल्या जवळपास दोन हजार शाळा 'सकाळ चित्रकला स्पर्धे'त सहभागी होऊन, आपल्या मनात उमलणाऱ्या रंगांना प्रत्यक्ष कागदावर उतरवण्यासाठी आसुसलेल्या सर्जनशील मनांच्या स्वागताकरिता सज्ज झाल्या आहेत.

महानगरांपासून ते डोंगरकमान्यांतल्या खेड्यापाड्यांपर्यंत चित्रकला स्पर्धेचे सर्व साहित्य पोचले आहे आणि ३२व्या 'सकाळ चित्रकला स्पर्धे'ची लगबग सुरू झाली आहे. शालेय विद्यार्थ्यांसाठी होणाऱ्या देशातल्या या सर्वात मोठ्या चित्रकला स्पर्धेत मोठ्या संख्येने विद्यार्थी चित्रकार प्रत्यक्ष सहभाग नोंदवत आहेत; तर देशातल्या अन्य राज्यांसह जगाच्या अनेक भागांतले विद्यार्थी ऑनलाइन स्पर्धेत सहभागी होत आहेत.

पान २ वर »

महाराष्ट्र आणि गोव्यातील इयत्ता पहिली ते दहावीच्या विद्यार्थ्यांसाठी ही स्पर्धा खुली आहे. सहभागासाठी कोणतेही प्रवेश शुल्क नाही.

चार गटांत स्पर्धा

'गट अ' - इयत्ता पहिली व दुसरी
'गट ब' - इयत्ता तिसरी व चौथी
'गट क' - इयत्ता पाचवी ते सातवी
'गट ड' - इयत्ता आठवी ते दहावी

वेळ : 'अ' व 'ब' गटांसाठी सकाळी ११.३० ते दुपारी १२.३०
'क' व 'ड' गटांसाठी सकाळी १.०० ते १०.३०

अधिक माहितीसाठी

- ▶ chitrakala.esakal.com
- ▶ <https://www.facebook.com/SakalChitrakalaSparidha/>
- ▶ <https://www.instagram.com/sakalchitrakala/>

१) चित्रकला स्पर्धा कोणत्या राज्यात घेण्यात आली? (गुण १)

अ) मध्यप्रदेश व राजस्थान ब) महाराष्ट्र व गुजरात

क) महाराष्ट्र व गोवा ड) गोवा व पंजाब

२) चित्रकला स्पर्धेकरीता खालीलपैकी फी आकारण्यात आली? (गुण १)

अ) १०० रूपये ब) ७५ रूपये

क) ५० रूपये ड) चक्क मोफत

३) कोणत्या वृत्तपत्राने ही स्पर्धा आयोजित केली आहे? (गुण १)

अ) लोकमत ब) तरुण भारत

क) सकाळ ड) दिव्यमराठी

४) इयत्ता सहावीतील विद्यार्थ्यांचा खालीलपैकी गट कोणता? (गुण १)

अ) गट - अ ब) गट - ब क) गट - क ड) गट - ड

५) चित्रकला स्पर्धेच्या अधिक माहितीकरीता तू कुठे संपर्क करशील? (गुण १)

अ) ऑनलाईन ब) जाहीरात

क) प्रत्यक्ष भेट ड) आकाशवाणी

प्र.५ वा - खालील प्रश्न दिलेल्या सुचनेनुसार सोडव. (गुण १०)

अ) खालील वाक्यातील नाम ओळख. त्या नामाचा वापर करून नवीन वाक्य लिही? (गुण २)

दसरा साजरा झाला.

नाम - _____

वाक्य - _____

ब) रिकाम्या जागी सर्वनामाचा वापर कर. (गुण २)

रमेश माझा लहान भाऊ आहे _____ धावण्याच्या शर्यतीत प्रथम

क्रमांक मिळविला _____ मला सार्थ अभिमान आहे.

क) खालील वाक्यातील विशेषण ओळखा. त्या विशेषणाचा वापर करून नवीन वाक्य लिही?

कळसूबाई उंच शिखर आहे.

(गुण २)

विशेषण - _____

वाक्य - _____

ड) कंसातील सूचनेनुसार वाक्याचा काळ ओळखून त्यात बदल करून वाक्य पुन्हा लिही?

ताईने रांगोळी काढली. (वाक्य वर्तमानकाळात लिही)

(गुण १)

इ) कंसात क्रियापद दिले आहे. त्याचे योग्य रूप तयार करून खालील वाक्य लिही? (गुण १)

अभय गोष्टी _____ (लिहिणे)

फ) खालील वाक्यातील कर्म ओळखून लिही?

(गुण १)

यास्मीन पुस्तक वाचते.

कर्म - _____

ग) पुढील वाक्यात अधोरेखित शब्दांऐवजी कंसातील योग्य वाक्यप्रचार वापरून वाक्य (गुण २)

पुन्हा लिही.

(अविस्मरणीय, स्मरणीय, अस्मरणीय)

प्रथमच केलेला विमान प्रवास माझ्यासाठी कायम आठवणीत राहिला.

तोंडी प्रश्नाकरिता

उताऱ्याचे प्रकट वाचन करून घेणे.

(गुण ५)

वृक्षारोपण करून, जमिनीची धूप थांबवून, निसर्गसौंदर्य टिकवून ठेवून आपण परिसर अधिक हिरवागार करू शकतो.

आपल्याला या पृथ्वीवरच राहायचे आहे. आणखी एखादी पृथ्वी आहे. आणि आपण इथून जाऊन तिच्यावर राहू शकू अशा थाटात आपण जगला कामा नये. आपलं जीवन अधिक सुसह्य, आल्हाददायक व्हायला हवं असेल तर आपलं जग आपण अजून चांगलं करायला हवं, त्यासाठी निश्चित कार्यक्रम ठरवून त्याप्रमाणे दररोज काहीतरी चांगलं काम करायला हवं. आपल्याला मिळालेला भौगोलिक, सांस्कृतिक ठेवा नीट जतन करून तो पुढच्या पिढीपर्यंत देण्याची जबाबदारी आपल्यावर आहे. आपण जर जबाबदारीने वागलो नाही तर पुढची पिढी आपल्याला माफ करेल का ?

प्र.१ ला – जमिनीची धूप कशी थांबविता येईल ?

(गुण १)

प्र.२ रा – परिसर अधिक हिरवागार कशा पद्धतीने करता येईल ?

(गुण २)

प्र. ३ रा – आपलं जीवन अधिक सुसह्य होण्यासाठी काय करावे लागेल ?

(गुण २)

नमूना संकलित मूल्यमापन चाचणी क्र.२

सत्र २०१८-१९

विषय : भाषा (मराठी)

इयत्ता : ६ वी

शिक्षक सूचना पुस्तिका (संच क्र.१)

प्र.१ ला : शब्द ऐकून लिही.

(गुण ५)

क्षेत्र :- लेखन (श्रुतलेखन)

उद्दिष्ट :- जोडाक्षरविरहीत व जोडाक्षरसहीत शब्दांचे लेखन तपासणे.

सूचना :-

- यादीतील शब्द सांगताना मोठ्याने वाचावा. शब्दाचा अर्थ लक्षात यावा म्हणून शब्द सलग वाचावा.
- मग २ सेकंद थांबून शब्द पुन्हा वाचावा.
- मुलांचा शब्द लिहून झाल्यावर त्याला शब्द तपासण्याची सूचना देऊन शब्द पुन्हा एकदा वाचावा.

शब्द :-

१) राजगड	२) रक्षाबंधन
३) पद्मावती	४) कुटूंब
५) घर्षण	६) राजमुद्रा
७) हैराण	८) राष्ट्रीय
९) निरीक्षण	१०) गर्भित

गुणदान :- प्रत्येक योग्य शब्दास अर्धा गुण याप्रमाणे गुणदान करावे. हा प्रश्न तपासताना शब्द

सलग लिहिला असेल व लेखननियमांनुसार बरोबर असेल तरच गुण द्यावा.

उदा. 'हैराण' ऐवजी 'हयराण' असे लिहिल्यास गुण देऊ नयेत.

प्र.२ रा : हा उतारा वाच आणि त्या खालील प्रश्नांची उत्तरे लिही. (गुण ५)

१) (ड) इकडच्या तिकडच्या गप्पा (गुण १)

२) दहा हात साडीही नीट न पुरणाच्या बाई, बोटभर चिंधीच काय करणार होत्या. (गुण १)
अशा आशयाचे उत्तर स्वीकारावे.

३) हात, बोट, तोंड, कपाळ इ. अवयवांचा उल्लेख. (गुण १)

४) १) हात-हात टेकणे, (गुण २)

हात दाखवणे,

हातावर तुरी देणे

बोट - बोटार नाचवणे

एका अवयवावारील एक म्हण लिहिल्यास एक गुण द्यावा.

प्र.३ रा : ही कविता वाच आणि त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे लिही. (गुण ५)

१) वसंत, ग्रीष्म (गुण १)

२) (ब)माती (गुण १)

३) निराशा (गुण १)

४) जीवनात सुखदुःखाची उनसावली येते. जीवन हे बहुमोल आहे त्याचा त्याग (गुण २)
करायला नको, अशा आशयाचे उत्तर असल्यास स्वीकारावे.

(प्रत्येक वाक्याला अर्धा गुण द्यावे.)

प्र.४ था - ही जाहिरात वाच आणि त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे लिही. (गुण ५)

१) क - महाराष्ट्र व गोवा (गुण १)

२) ड - चक्क मोफत (गुण १)

३) क - सकाळ (गुण १)

४) क - गट क (गुण १)

५) अ - ऑनलाईन (गुण १)

प्र.५ वा - खालील प्रश्न दिलेल्या सूचनेनुसार सोडव. (गुण १०)

अ) नाम - दसरा . (गुण २)

वाक्य - दसरा हे नाम वापरून तयार केलेल्या कोणत्याही योग्य वाक्यास एक गुण द्यावा.

उदा. प्रत्येक घरी दसरा साजरा केला जातो.

ब) रमेश माझा लहान भाऊ आहे. (गुण १)

त्याने धावण्याच्या शर्यतीत प्रथम क्रमांक मिळविला

त्याचा मला सार्थ अभिमान आहे.

क) विशेषणे - उंच (गुण १)

उंच हा शब्द येणारे अर्थपूर्ण वाक्य लिहिल्यास एक गुण द्यावा.

उदा. निलीरीचे झाड फार उंच असते.

ड) वर्तमानकाळ - ताई रांगोळी काढत आहे. (गुण १)

इ) अभय गोष्टी लिहीतो (गुण २)

फ) कर्म - पुस्तक

ग) प्रथमच केलेला विमान प्रवास माझ्यासाठी अविस्मरणीय राहिला. (गुण १)

प्र.६ वा - खाली काही मुद्दे दिले आहेत. त्या मुद्द्यांच्या आधारे गोष्ट तयार करून लिही. व (गुण ५)

गोष्टीला नाव दे.

क्षेत्र :- स्व-अभिव्यक्ती (लेखन)

उद्दिष्ट :- स्व-अभिव्यक्ती तपासणे

गुणदान :-

गुण	निकष
५	दिलेल्या मुद्द्यांचा संदर्भ लक्षात घेऊन सुसंगत अर्थपूर्ण लेखन. गोष्टीला सुरुवात आणि शेवट आहे. गोष्ट खुलविण्यासाठी बारकावे व तपशील दिले आहेत. वेगवेगळ्या पात्रांना भूमिका/संवाद दिलेले आहेत.
४	दिलेल्या मुद्द्यांचा संदर्भ लक्षात घेऊन सुसंगत अर्थपूर्ण लेखन. गोष्टीला सुरुवात आणि शेवट आहे.

३	दिलेल्या मुद्यांचा संदर्भ लक्षात घेऊन गोष्ट पूर्ण करण्याचा प्रयत्न केला आहे.
२	दिलेल्या मुद्यावरून संदर्भ घेऊन सलग लेखप काही वेळा वाक्यरचना विस्कळीत असू शकेल, त्रोटक लेखन
१	सुटी-सुटी वाक्ये लिहिलेली आहेत. वाक्यात सलगता नाही.
०	काहीही लिहिलेले नाही किंवा केवळ शब्दलेखन.

प्र.७ वा - तुला तुझ्या वर्गाचा वर्ग नायक (कॅप्टन) केले तर तुला कुठली तिन कामे करायला (गुण ५)

आवडेल? आणि का? ते तुझ्या शब्दात लिही.

क्षेत्र :- स्व-अभिव्यक्ती (लेखन)

उद्दिष्ट :- स्व-अभिव्यक्ती तपासणे

गुणदान :- विद्यार्थ्यांच्या बोलीतील शब्द स्वीकारावेत

गुण	निकष
५	<ul style="list-style-type: none"> ● लेखनाला सुसंगत सुरुवात व शेवट आहे. ● वाक्यरचना नीट आहे. ● कल्पनांचा विस्तार नेमका व विषयाला धरून झाला आहे. ● लेखनात बारकावे व तपशील दिल्याने लेखन प्रभावी झाले आहे.
४	<ul style="list-style-type: none"> ● लेखनाला सुरुवात व शेवट अशी रचना करण्याचा प्रयत्न. ● वाक्यरचना नीट आहे. (एक-दोन ठिकाणी विस्कळीत असू शकते) ● काही कल्पनांचा विस्तार सविस्तर केलेला आहे.
३	<p>विषयाचा संदर्भ लक्षात घेऊन केलले लेखन, ज्यात</p> <ul style="list-style-type: none"> ● वाक्यरचना काही ठिकाणी नीट आहे. ● लेखन मुद्देसूद करण्याचा प्रयत्न दिसतो. ● कल्पना विस्तार मर्यादित व अगदीच थोडा केलेला आहे.
२	<p>विषयाचा संदर्भ लक्षात घेऊन केलले लेखन, ज्यात</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ● वाक्यरचना तुटक आहे. ● विषयाला धरून वरवरचे, ढोबळमानाने केलेले लेखन, लेखनात विस्कळीतपणा आहे.
१	विषयाचे शीर्षक वापरून केलेले वाक्यांचे सुटे सुटे लेखन, काही शब्द बदलून केलेले वाक्यांचे परत परत लेखन.
०	काहीही लिहिलेले नाही किंवा दिलेल्या विषयाचा विचार न करता केलेले असंबद्ध लेखन किंवा केवळ शब्दलेखन.

तोंडी प्रश्नांबाबत शिक्षकांसाठी सूचना (गुण १०)

- तोंडी प्रश्न – उताऱ्याचे प्रकट वाचन करून घेणे.

प्रश्नकर्त्यासाठी सूचना :-

- हा प्रश्न प्रकट वाचनाचे कौशल्य तपासण्याबरोबरच मुलांचे आकलन तपासण्यासाठी आहे.
- हा प्रश्न तोंडी असल्याने एकेका विद्यार्थ्याला जवळ बोलावून विचारायचा आहे.
- वर्गात जास्त मुले असल्यास दोन ते तीन दिवसांत चाचणीचा हा भाग पूर्ण करता येईल.

प्रश्नकर्त्याने देण्याची सूचना :-

- मी तुला एक उतारा वाचायला देणार आहे. तो उतारा मोठ्या आवाजात वाच. मग मी काही प्रश्न विचारणार आहे, त्याची उत्तरे तू द्यायचीस.

वाचनासाठीचे गुणदान :-

गुण	निकष
५	उताऱ्याचे स्वराघातासह प्रकट वाचन. गती महत्त्वाची नाही. वाक्यांचे पतर वाचन चालेल.
४	काही वाक्यांचे स्वराघातासह प्रकट वाचन.
३	उताऱ्याचे प्रयत्नपूर्वक वाचन, वाचनातून वाक्याचा बोध होतो आहे. आधी मनात वाचून मग प्रकट वाचन चालेल.

२	मदत न करता शब्दांचे वाचन. वाचनातून बोध नाही.
१	मदत करून काही शब्दांचे वाचन, वाचनातून वाक्याचा बोध नाही.
०	मुलाने उतारा चावण्यात रस दाखविला नाही, मदत करूनही वाचता आले नाही.

आता मुलाने वाचलेल्या उताऱ्यावर आधारित खालील प्रश्न विचारणे.

प्रश्न

- १) जमिनीची धुप कशी थांबविता येईल ?
- २) परिसर अधिक हिरवागार करण्याकरिता वृक्षारोपण करणे तसेच निसर्गसौंदर्य टिकवून ठेवून आपण परिसराची जपणुक करू शकतो.
- ३) आपलं जीवन अधिक सुसह्य होण्याकरीता आपलं जग अजून चांगल करायला हवं. त्यासाठी निश्चित कार्यक्रम ठरवून त्याप्रमाणे दररोज काहीतरी चांगलं काम करायला हवं. भौगोलिक, सांस्कृतिक ठेवा नीट जतन करून तो पुढच्या पिढीपर्यंत देण्याची जबाबदारी आपण पार पाडायला हवी.

संकलित मूल्यमापन चाचणी क्र.2 - 2018-19

इयत्ता : सहावी

विषय : गणित (लेखी) (मराठी माध्यम)

विद्यार्थ्यांचे नांव : _____ हजेरी क्रमांक : _____

शाळेचे नांव : _____ तुकडी : _____

केंद्र : _____ ता. _____ जि. _____ दिनांक : _____

लेखी गुण : 40 प्राप्त गुण : _____

प्रश्न क्रमांक	प्र.1 ला अ	प्र.1 ला ब	प्र.2 रा अ	प्र.2 रा ब	प्र.3 रा	प्र.4 था	प्र.5 वा	प्र.6 वा	प्रात्य.	तोंडी	एकुण	शिक्षक स्वाक्षरी
प्राप्त गुण												
कमाल गुण	4	4	4	4	8	9	4	3	5	5	50	

प्र.1 ला - अ) खालील दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून लिहा. (कोणतेही 4)

(गुण 4)

1) आयताचे क्षेत्रफळ काढण्याचे सूत्र -----

1) 2 लांबी + 2 रूंदी	2) लांबी + रूंदी
3) 2 लांबी x 2 रूंदी	4) लांबी x रूंदी

2) पाच रू. पाच पैसे अंकात खालीलपैकी कसे असेल?

1) 5.5 रू.	2) 0.55 रू.
3) 5.05 रू.	4) 5.005 रू.

3) जर एकाच प्रतलातील 3 बिंदू एका सरळ रेषेत नसतील तर त्यांना कोणते बिंदू म्हणाल?

1) त्रिकोणी बिंदू	2) नैकरेषीय बिंदू
3) तीन रेषीय बिंदू	4) एकरेषीय बिंदू

4) सपाट पृष्ठभागाला काय म्हणतात?

1) चौरस	2) आयत
3) वर्तुळ	4) प्रतल

5) प्रतलाचा आकार खालीलपैकी कसा काढता येत नाही?

1) चौरसाकृती	2) रेषीय
3) आयताकृती	4) वर्तुळाकृती

6) चौरसाला किती सममिती अक्ष काढता येतील?

1) एक	2) दोन	3) चार	4) असंख्य

प्र.1 ला - ब) खालील पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून लिहा. (कोणतेही 2)

(गुण 4)

1) 6 तास 40 मिनिट + 3 तास 35 मिनिट =

1) 9 तास 65 मिनिटे	2) 10 तास 75 मिनिटे
3) 9 तास 15 मिनिटे	4) 10 तास 15 मिनिटे

2) 45.83 + 167.4 =

1) 213.23	2) 213.87
3) 62.57	4) 212.123

3) चौरसाची बाजू 5 से.मी. असल्यास परिमिती किती असेल?

1) 25 चौ.से.मी.	2) 25 से.मी.
3) 20 चौ.से.मी.	4) 20 से.मी.

प्र.2 रा - अ) खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून लिहा. (कोणतेही 4)

(गुण 4)

1) खालीलपैकी काय केल्याने समिकरण संतुलित राहणार नाही?

1) चलाची किंमत नेहमी 1 लिहीली	2) दोन्ही बाजूची अदलाबदल केली
3) दोन्ही बाजूला समान संख्येने गुणले	4) दोन्ही बाजूत समान संख्या मिळविली

2) अपूर्णाकाचे रूपांतर शकडेवारीत करण्यासाठी

- 1) अपूर्णाकाला 100 ने भागतात
- 2) अपूर्णाकाचा गुणाकार व्यस्त करून लिहीतात
- 3) अपूर्णाकाला 100 ने गुणतात
- 4) अपूर्णाकात 100 मिळवितात.

3) खालीलपैकी अचूक विधान निवडा.

- 1) खरेदी किंमत - नफा = विक्री किंमत
- 2) खरेदी किंमत - तोटा = विक्री किंमत
- 3) विक्री किंमत - खरेदी किंमत = तोटा
- 4) विक्री किंमत - तोटा = खरेदी किंमत

4) शेकडा नफा किंवा शेकडा तोटा कशावर काढतात?

- 1) एकूण खरेदी किंमतीवर
- 2) विक्री किंमतीवर
- 3) 100 रूपयावर
- 4) मूळ खरेदी किंमतीवर

5) खालीलपैकी अयोग्य विधान निवडा.

- 1) त्रिकोणाच्या तिनही कोनाच्या मापाची बेरीज 180^0 असते.
- 2) त्रिकोणाचे कोनावरून तीन व बाजूवरून तीन प्रकार आहे.
- 3) त्रिकोणाच्या कोणत्याही दोन बाजूची बेरीज तिसऱ्या बाजूपेक्षा मोठी असते
- 4) प्रत्येक त्रिकोणाला एक कर्ण असतो.

6) इष्टीकचितीला अनुक्रमे कडा, शिरोबिंदू व पृष्ठे असतात.

- 1) 8, 12, 6
- 2) 6, 12, 8
- 3) 12, 8, 6
- 4) 12, 6, 8

प्र.2 रा - ब) खालील कृती पूर्ण करा.

(गुण 4)

1) $\frac{P}{4} = 9$

$$\frac{P}{4} \times \boxed{} = 9 \times \boxed{}$$

$$\frac{\boxed{}}{\boxed{}} P = \boxed{}$$

$$P = \boxed{}$$

2) पहिल्या राशीचे दुसऱ्या राशीशी असलेले गुणोत्तर काढा.

$$750 \text{ ग्रॅम, } \frac{1}{2} \text{ किलो}$$

$$\frac{1}{2} \text{ किलो} = \boxed{} \text{ ग्रॅम}$$

$$\frac{\boxed{}}{\boxed{}} = \frac{\boxed{} \div \boxed{}}{\boxed{} \div \boxed{}} = \frac{3}{\boxed{}}$$

प्र.3 रा - खालील प्रश्न सोडवा. (कोणतेही 2)

(गुण 8)

- 1) इंद्रजीत यांनी 50000 रू. चा माल खरेदी केला. कर व वाहतूक खर्च मिळून त्यांना 7000 रू. खर्च आला. त्यांनी तो माल जर 65000 रूपयास विकला असेल तर त्यांना या व्यवहारात नफा झाला की तोटा? शे. किती?
- 2) एका निवडणुकीत जांभूळ गावातील 1200 महिलांपैकी 1080 महिलांनी मतदान केले. तर वडगावातील 1700 महिलांपैकी 1360 महिलांनी मतदान केले. कोणत्या गावातील मतदान करणाऱ्या महिलांचे प्रमाण जास्त आहे?
- 3) अहमदने शेततळे तयार करण्यासाठी 35250 रू. द.सा.द.शे. 6 दराने व पिक पेरणीसाठी 12000 रू. 4% दराने किसान विकास बँकेकडून एका वर्षासाठी घेतले तर त्याला वर्षाअखेरीस बँकेस कर्जमुक्त होण्यासाठी किती रू. द्यावे लागेल?

प्र.4 था - खालील प्रश्न सोडवा. (कोणतेही 3)

(गुण 9)

- 1) हरबाकडे काही मेंढ्या होत्या. बाजारात त्यातील 34 मेंढ्या विकल्यानंतर 176 मेंढ्या शिल्लक राहिल्या. तर हरबाकडे एकूण किती मेंढ्या होत्या?
- 2) स्नेहलकडे 80 से.मी. लांबीची लाल रिबीन आहे व 2.20 मी. लांबीची निळी रिबीन आहे. तर निळ्या रिबीनचे लाल रिबीनच्या लांबीशी गुणोत्तर काढा.
- 3) मगनलालने 400 रू. ची पॅन्ट 448 रूपयास विकली व 200 रू. चा शर्ट 240 रूपयास विकला. तर यापैकी कोणता व्यवहार अधिक फायदेशीर झाला.
- 4) रेषा AB च्या खाली कोठेही m बिंदू घ्या. m बिंदूतून रेषा AB वर पट्टी व कंपासच्या सहाय्याने लंब रेषा काढा.

प्र.5 वा - खालील प्रश्न सोडवा. (कोणताही 1)

(गुण 4)

- 1) 2400 घरांच्या गावामध्ये 90% घरांना विजपुरवठा करण्याचे ठरले आहे. सध्या 65% घरांना विज जोडणी पूर्ण झाली असून आणखी किती घरांना विज जोडणी दिल्यास ठरलेले लक्ष पूर्ण करता येईल?
- 2) सात रेषाखंडापासून तयार होणारी बहूभुजाकृती काढा व त्याच्या सर्व आंतरकोनांच्या मापाची बेरीज किती ते लिहा.

प्र.6 वा - खालील प्रश्न सोडवा. (कोणताही एक)

(गुण 3)

- 1) त्रिकोण काढण्यासाठी खाली बाजूच्या लांबी दिल्या आहे. या लांबीच्या बाजू असणारा त्रिकोण काढता येईल का? असेल तर का? व नसेल तर का?
9 से.मी. 16 से.मी. 6 से.मी.
- 2) खाली काही माहिती दिली आहे. त्या माहितीमधील तुमच्या गरजेनुसार माहिती घेऊन कोणतेही एक नफा-तोटा संबंधीत उदाहरण तयार करा.
"मोहनरावांना 2 मुले आहेत. सुरेश व रमेश. सुरेशचे सायकलचे दुकान आहे तर रमेशचे फर्निचरचे. सुरेश एक सायकल 2200 रूपयास विकत घेतो व 2400 रूपयास विकतो तर रमेश 1500 रू. चा टेबल 1900 रूपयांना देतो."

संकलित मूल्यमापन चाचणी क्र. २ - २०१८-१९

इयत्ता : सहावी

विषय : सामान्य विज्ञान (मराठी माध्यम)

विद्यार्थ्यांचे नांव : _____ हजेरी क्रमांक : _____
 शाळेचे नांव : _____ तुकडी : _____
 केंद्र : _____ ता. _____ जि. _____ दिनांक : _____
 एकुण गुण : _____ प्राप्त गुण : _____

प्रश्न क्रमांक	१	२	३	४	प्रात्य.	तोंडी	एकुण	शिक्षक स्वाक्षरी
प्राप्त गुण								
कमाल गुण	१०	१०	१०	१०	५	५	५०	

तोंडी चाचणीची उत्तरे येथे लिही. (प्रत्येकी १ गुण)

- १) _____

- २) _____

- ३) _____

- ४) _____

- ५) _____

लेखी चाचणी

सूचना - ज्या उपप्रश्नांच्या पुढे (गुण २) असे लिहीले आहे ते उपप्रश्न २ गुणांसाठी आहेत. उर्वरित सर्व उपप्रश्न प्रत्येकी १ गुणासाठी आहेत.

प्रश्न क्र.१ - खालील उपप्रश्न दिलेल्या सूचनेप्रमाणे सोडव.

अ) फुलपाखरू सतत एका फुलावरून दुसऱ्या फुलावर जाते त्याच्या गतीला खालीलपैकी कोणती गती म्हणतात ते लिही.

१) यादृच्छिक गती

२) आंदोलीत गती

३) रेषीय गती

४) नियतकालीक गती

दृश्यरहित

ब) योग्य कृतीला गोल कर.

१) बंद खोलीत पंखा चालू ठेवणे

२) थंडीच्या काळात ए.सी. चालू ठेवणे

३) घरातून बाहेर जातांना दिवे बंद करणे

४) काम करतांना टि.व्ही. चालू ठेवणे

क) अमरावती वरून सनीला मामाकडे बसने जायचे आहे. तर अमरावती ते मोर्शी पर्यंतचे अंतर खालीलपैकी कसे राहिल. अचूक पर्यायाला गोल कर.

१) ५५ मिलीमीटर

२) ५५ सेंटीमीटर

३) ५५ मीटर

४) ५५ किलोमीटर

ड) घासलेल्या प्लास्टीकच्या कंगव्याने कागदाचे (तुकडे) कपटे उचलले जाते. हे खालीलपैकी कशामुळे होते. अचूक पर्यायाला गोल कर.

१) स्नायु बल

२) चुंबकीय बल

३) स्थितीक विद्युत बल

४) घर्षण बल

इ) खालील तक्त्यात साधी यंत्राची नावे लपली आहेत. ती शोधून कोणतीही दाने नावे लिही. (२ गुण)

ओ	चि	म	टा
प	सु	री	ल
न	ई	न	ळ
र	स्त्री	का	त्री

१) _____

२) _____

प्रश्न क्र.३ – खालील उपप्रश्न दिलेल्या सुचनेप्रमाणे सोडव.

अ) खालीलपैकी अयोग्य जोडी ओळखून पर्यायास गोल कर.

उष्णता

१) बुध - ० उपग्रह

२) शुक्र - १ उपग्रह

३) पृथ्वी - १ उपग्रह

४) मंगळ - २ उपग्रह

ब) पुढे काही ध्वनी दिलेले आहेत. त्यापैकी त्रासदायक ध्वनी कोणता ते ओळख व लिही.

१) वाहनांचा पोंगा

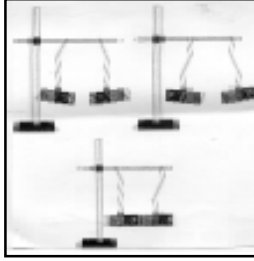
२) शास्त्रीय संगीत

३) बासरी वादन

४) गिटार वादन

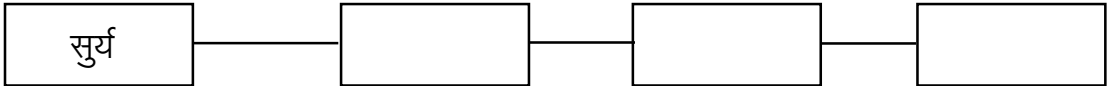
उत्तर – _____

क) सोबतच्या आकृतीतील चुंबकाचा कोणता गुणधर्म दिसतो? ते लिही.

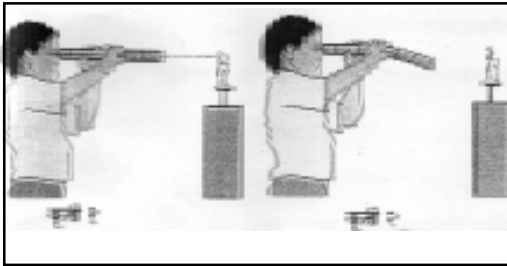

ड) सूर्यमालेतील दिलेल्या ग्रहांची स्थिती योग्य क्रमाने लावून चौकटीत लिही.

सूर्य, पृथ्वी, शुक्र, बुध

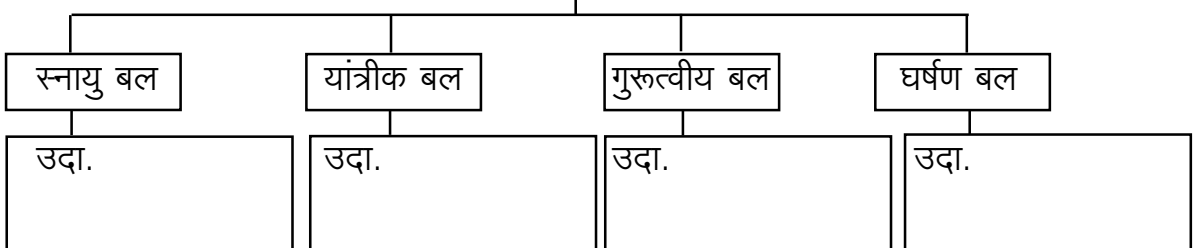
इ) खालील चित्रातून तुला काय बोध होतो? ते लिही.

फ) खाली बलाचे प्रकार दिलेले आहेत. त्या खाली तू अनुभवलेले उदा. लिही.

(गुण २)

बलाचे प्रकार

प्रश्न क्र.२ – खालील उपप्रश्न दिलेल्या सुचनेप्रमाणे सोडव.

- अ) चेंडू फेकणे, काडी मोडणे, वस्तू उचलणे, ढकलणे हे स्नायु बलाचे मी अनुभवलेले उदाहरण आहे.
- ब) डावा हात
- क) रेषीय एकसमान गती
- ड) चूक
- इ) खालील मुद्यांच्या आधारे कोणता फरक दिसतो ते स्पष्ट कर व लिही. **(गुण २)**

मुद्दा	पारंपारीक उर्जा स्रोत	अपारंपारीक उर्जा स्रोत
उर्जा स्रोत	उदाहरणे - गाई-म्हशींच्या शेणापासून बनवलेल्या गोवऱ्या, वनस्पतींचा पाला पाचोळा, लाकूड, कोळसा, पेट्रोल, डिझेल, नैसर्गिक वायू	उदाहरणे - सौर उर्जा, पवन उर्जा, सागरी उर्जा, जलवद्युत उर्जा, अणू उर्जा, समुद्राच्या लहरींपासून मिळणारी उर्जा.

- फ) सत्य आहे.

ताण काटा/वजन काटा याद्वारे एखाद्या वस्तूचे मापन करतांना आपण वस्तू ताणकाट्याला/वजन काट्याच्या एका पारड्यात टाकतो तेव्हा त्यातील वस्तू पृथ्वीच्या गुरुत्वीय बलाने खाली ओढली जाते व स्प्रिंग दुसऱ्या पारड्यातील वजन हे वस्तूला सतत वर ओढत असते.

ज्यावेळी स्प्रिंगला ताण/दुसऱ्या पारड्यातील वजन व पृथ्वीचे गुरुत्वीय बल समसमान होते. त्यावेळी वस्तू/दोन्ही पारडे स्थिरावतात यारून "वस्तुवरील गुरुत्वीय बल म्हणजेच त्या वस्तूचे वजन होय" हे स्पष्ट होते.

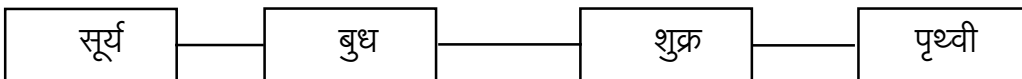
- ग)

साधी यंत्रे	गुंतागुंतीचे यंत्रे
-------------	---------------------

प्रश्न क्र.३ – खालील उपप्रश्न दिलेल्या सुचनेप्रमाणे सोडव.

- अ) २) शुक्र - १ उपग्रह
- ब) १) वाहनांचा पोंगा
- क) चुंबकाच्या सजातीय ध्रुवांमधे प्रतिकर्षण, तर विजातीय ध्रुवांमधे आकर्षण असते.

- ड)

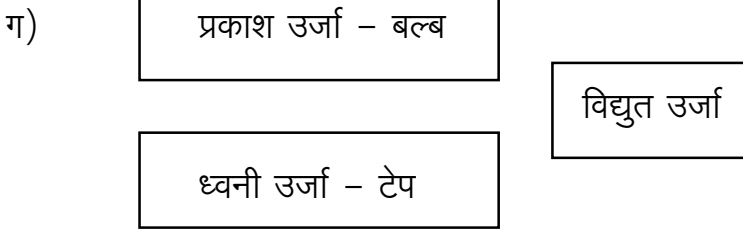

- इ) कृती १ मधून मेणबत्तीची ज्योत स्पष्ट दिसेल तर
कृती २ मधून मेणबत्तीची ज्योत स्पष्ट दिसणार नाही.

यावरून प्रकाश किरणे एका सरळ दिशेने प्रवास करतात हा बोध होतो.

फ)

यांत्रिक बल	घर्षण बल
उदा. शिलाई मशीन, मिक्सरमध्ये पदार्थ बारीक करणे, विद्युत पंपाने पाणी ओढणे	उदा. गतीमान चेंडू काही वेळानंतर थांबतो, सायकलला ब्रेक लावला तर सायकलचे चाक थांबते.

प्रश्न क्र.४ - खालील उपप्रश्न दिलेल्या सूचनेप्रमाणे सोडव.

- अ) १) अ - जीवनसत्व डोळ्यांच्या रक्षणाचे कार्य करते.

- ब) रामन परिणाम

क)

इंद्रिय	कार्य
फुफ्फुसे	श्वसन

- ड) ३) टेकू - बल - भार

- इ) पिन होल्डरला चुंबक लावलेले असल्याने पिन होल्डर उलटा धरला तरी त्यामधील टाचण्या खाली पडत नाही.

- फ)

(गुण २)

वर्तुळाकार गती	आंदोलीत गती
उदा. घड्याळाचे काट्यांचे फिरणे, पंखा फिरणे आकाशपाळणा	आंदोलनामुळे प्राप्त होणाऱ्या गतीला आंदोलीत गती म्हणतात.

- ग) एखादे ताट जमिनीवर पडले असता खूप मोठा आवाज होतो तेव्हा आपण लगेच ताटाला दाबतो किंवा उचलून घेतो. असे केल्याने ताटाचे होत असलेले कंपन बंद होते व ताटाचा ध्वनी बंद होतो.

प्रगत शैक्षणिक महाराष्ट्र

शैक्षणिक प्रगती चाचणी

संकलित मूल्यमापन चाचणी - II : 2018 -19

विषय : विज्ञान

शिक्षकांसाठी तोंडी, प्रात्यक्षिक व लेखी चाचणीकरिता सूचना (इयत्ता सहावी ते आठवी)

शैक्षणिक वर्ष 2017-18 पासून इयत्तानिहाय व विषयनिहाय अध्ययन निष्पत्तीचे विकसन करण्यात आले आहे. या अध्ययन निष्पत्ती पाठ्यपुस्तकांमध्ये देखील छापण्यात आल्या आहेत.

राष्ट्रीय शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, नवी दिल्ली यांच्या सूचनेनुसार विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक संपादनूक ही अध्ययन निष्पत्तीच्या आधारे तपासली जाणार आहे. या पुढील काळात होणारी सर्व राष्ट्रीय संपादनूक सर्वेक्षणे ही अध्ययन निष्पत्तीवर आधारित असणार आहेत. त्यामुळे संकलित मूल्यमापन चाचणी-॥ विकसित करतांना संबंधित इयत्तांच्या व विषयांच्या अध्ययन निष्पत्ती / क्षमता विचारात घेतल्या आहेत.

लेखी प्रश्नांबाबत शिक्षकांना सूचना

- 1) उत्तरसूचीमध्ये दिल्याप्रमाणे अचूक उत्तरे विद्यार्थ्यांनी नोंदविल्यास पूर्ण गुणदान करावे.
- 2) इयत्ता सहावी करिता, प्रश्न क्र. 1 ते 4 चे उपप्रश्न **इ** ते **ग** या उपप्रश्नांसाठी सूचनेप्रमाणे एक प्रतिसाद/मुद्दा/बाब नोंदविल्यास 1 गुण द्यावा. दोन प्रतिसाद/मुद्दे/बाबी नोंदविल्यास 2 गुण द्यावेत.
- 3) इयत्ता सातवी आणि आठवी करिता, प्रश्न क्र. 1 ते 5 चे उपप्रश्न **ग** ते **ह** या उपप्रश्नांसाठी सूचनेप्रमाणे एक प्रतिसाद/मुद्दा/बाब नोंदविल्यास 1 गुण द्यावा. दोन प्रतिसाद/मुद्दे/बाबी नोंदविल्यास 2 गुण द्यावेत.

इयत्ता सहावी : 1) प्रश्न क्र. 1 ते 4 मध्ये **अ** ते **ग** असे सात उपप्रश्न आहेत.
2) प्रश्न क्र. 1 ते 4 मध्ये **अ** ते **ड** हे चार उपप्रश्न प्रत्येकी 1 गुणाचे आहेत.
3) प्रश्न क्र. 1 ते 4 मध्ये **इ** ते **ग** हे तीन उपप्रश्न प्रत्येकी 2 गुणाचे आहेत.

इयत्ता सातवी : 1) प्रश्न क्र. 1 ते 5 मध्ये **अ** ते **ह** असे आठ उपप्रश्न आहेत.
2) प्रश्न क्र. 1 ते 5 मध्ये **अ** ते **फ** हे सहा उपप्रश्न प्रत्येकी 1 गुणाचे आहेत.
3) प्रश्न क्र. 1 ते 5 मध्ये **ग** ते **ह** हे दोन उपप्रश्न प्रत्येकी 2 गुणाचे आहेत.

इयत्ता-आठवी : 1) प्रश्न क्र. 1 ते 5 मध्ये **अ** ते **ह** असे आठ उपप्रश्न आहेत.
2) प्रश्न क्र. 1 ते 5 मध्ये **अ** ते **फ** हे सहा उपप्रश्न प्रत्येकी 1 गुणाचे आहेत.
3) प्रश्न क्र. 1 ते 5 मध्ये **ग** ते **ह** हे दोन उपप्रश्न प्रत्येकी 2 गुणाचे आहेत.

तोंडी प्रश्न

सर्वसाधारण सूचना : इयत्ता - सहावी ते आठवीकरिता.

- सूचना:** १) विद्यार्थ्यांनी तोंडी प्रश्नांची उत्तरे मनात विचार करून लिहावयाची आहेत.
२) खालील प्रश्न विचारण्यापूर्वी लेखी चाचणी विद्यार्थ्यांना वितरीत करावी. त्यानंतर सर्व वर्गाला उद्देशून तोंडी प्रश्न विचारावे आणि ०१ ते ०५ या क्रमांकावर विद्यार्थ्यांना योग्य प्रतिसाद लेखी स्वरूपात नोंदविण्यास सांगावे.

इयत्ता - सहावी

गुण - 5

- 1 : वर फेकलेली वस्तू खाली का पडते ?
- 2 : यंत्रांना वेळोवेळी वंगण का देतात ?
- 3 : दिशा निश्चित करण्यासाठी तू कोणत्या यंत्राचा वापर करशील ?
- 4 : तारे व ग्रह यामध्ये कोणता फरक आहे ?
- 5 : पदार्थाच्या अवस्था कोणत्या ?

इयत्ता - सातवी

गुण - 5

- 1 : पाण्याचे रेणुसुत्र सांग.
- 2 : मनुष्यास ऐकू येणा-या ध्वनीची वारंवारिता किती असते?
- 3 : मानवी शरीराचे सामान्य तापमान किती अंश सेल्सिअस असते ?
- 4 : हात आणि पाय या अवयवात कोणते स्नायू असतात ?
- 5 : खगोल विज्ञानामध्ये मुलभूत संशोधनाचे कार्य करणारी संस्था कोणती ?

इयत्ता - आठवी

गुण - 5

- 1 : रक्तदाबमोजण्याच्या साधनाचे नाव काय ?
- 2 : आम्ल व आम्लारी पदार्थ ओळखण्यासाठी वापरण्यात येणारा कागद कोणता?
- 3 : मानवी हृदयाचे एका मिनिटात पडणारे ठोके साधारणतः किती ?
- 4 : उष्णतेचा प्रमुख स्रोत ?
- 5 : पाण्यात विरघळणारा काच ?

प्रात्यक्षिकासाठी गुण निकष

सर्वसाधारण सूचना : इयत्ता - सहावी ते आठवीकरिता गुण - 5

प्रात्यक्षिकासाठी दिलेल्या प्रयोग यादीचे वाचन करून त्यासाठी आवश्यक असणारे साहित्य पुरेशा प्रमाणात प्रात्यक्षिक घेण्यापूर्वी उपलब्ध करून ठेवावे. साहित्याचा वापर करूनच प्रात्यक्षिक घ्यावे.

प्रात्यक्षिकासाठी खाली प्रयोगाची यादी दिलेली आहे. त्यापैकी प्रत्येक विद्यार्थ्याकरिता कोणत्याही एका प्रयोगाची निवड करावी. विद्यार्थ्यांकडून प्रात्यक्षिक करून घ्यावे.

खाली दिलेल्या निकषप्रमाणे गुणदान करावे. काही प्रात्यक्षिकाच्या गुणदानामध्ये आवश्यकतेनुसार अंशतः बदल करावा.

1) साहित्याची ओळख आहे.	1 गुण
2) साहित्याद्वारे मांडणी / रचना केली आहे.	1 गुण
3) प्रयोगासाठी योग्य कार्यपद्धतीचा अवलंब केला आहे.	1 गुण
4) निरीक्षणाची नोंद केली आहे.	1 गुण
5) अनुमान / निष्कर्ष काढला आहे.	1 गुण

इयत्ता - सहावी : प्रयोगाकरिता यादी

P 1)	चुंबकाचे उत्तर आणि दक्षिण ध्रुव दाखवून स्पष्ट कर. साहित्य : पट्टी चुंबक, धागा, स्टॅंड) अनुमान :
P 2)	पारदर्शक, अपारदर्शक आणि अर्धपारदर्शक माध्यमांची मांडणी करून स्पष्ट कर. साहित्य : पारदर्शक काच, अर्धपारदर्शक काच, पृष्ठ, विजेरी) अनुमान :
P 3)	आताचे तापमान मोजून दाखव. साहित्य : तापमापी अनुमान :
P 4)	तुझ्या शरीराचे चाल सांधे व अचल सांधे दाखव, व स्पष्ट कर. साहित्य : अनुमान :
P 5)	ध्वनी निर्माण होण्याकरिता कंपन होणे आवश्यक असते, हे स्पष्ट करून दाखव. साहित्य : ताट, मोहरी इत्यादी अनुमान :

इयत्ता - सातवी : प्रयोगाकरिता यादी

P 1)	विलगीकरण पद्धतीने पाणी आणि रॉकेल वेगळे करणे. साहित्य : चंचुपात्र, पाणी, रॉकेल, विलगकारी नरसाळे अनुमान :
P 2)	नैसर्गिक बदल व मानवनिर्मित बदल याचे वर्गीकरण करणे. साहित्य : नैसर्गिक बदल व मानवनिर्मित बदल याचे तक्ते/चित्र. अनुमान :
P 3)	चुंबकीय गुणधर्म स्पष्ट कर. साहित्य : चुंबक, दोरा, लोहकीस इ. अनुमान :
P 4)	दोलाकाचा दोलनकाळ व वारंवारिता काढून दाखव. साहित्य : दोलक, घड्याळ अनुमान :
P 5)	खाली दिलेल्या पदार्थांचे मूलद्रव्य, संयुगे व मिश्रणे यात वर्गीकरण करणे. साहित्य : पाणी, ऑक्सिजन, हवा, नायट्रोजन, शरबत, कार्बनडाय ऑक्साईड इ. अनुमान :

इयत्ता - आठवी : प्रयोगाकरिता यादी

P 1)	सपाट आरशातून होणारे प्रकाशाचे परावर्तनाचे नियम अभ्यासणे. साहित्य : सपाट आरसा, विजेरी, लेझर टॉर्च अनुमान :
P 2)	भौतिक व रासायनिक बदल अभ्यासणे. साहित्य : बर्फ, पाणी, मीठ, कच्चे व पिकलेले फळ/फळभाजी, लाकूड व लाकडी वस्तू, लोखंडाचा कीस/टाचण्या, चुंबक इ. अनुमान :
P 3)	सूक्ष्मदर्शकाच्या सहाय्याने वनस्पती पेशीचा अभ्यास करणे. साहित्य : सूक्ष्मदर्शक, कांदा, अनुमान :
P 4)	लिटमस कागदाच्या सहाय्याने आम्ल व आम्लारी पदार्थ ओळखणे. साहित्य : लिटमस कागद, आम्ल, आम्लारी. अनुमान :
P 5)	ध्वनीच्या प्रसारणासाठी माध्यमाची आवश्यकता असते, हे सिद्ध करणे. साहित्य : फुगा, पाणी, धागा, टेबल, अनुमान :

इयत्ता : सहावी - विषय : सामाजिक शास्त्र

द्वितीय सत्र : नमुना प्रश्नपत्रिका

विद्यार्थ्यांचे नाव:----- हजेरी क्रमांक : -----

शाळेचे नाव:-----एकूण गुण : १०/ प्राप्त: ----

केंद्र :----- ता. :----- जि.: ----- दिनांक: / /20---

प्रात्यक्षिक

प्रश्न क्रमांक : P.1 —खाली दिलेल्या महाराष्ट्राच्या नकाशात ज्या भागात स्तरित खडक आढळतो त्या भागास पेन्सिलच्या सहाय्याने गडद कर. (गुण4)

तोंडी

प्रश्न क्रमांक: O.1 प्राचीन भारतीय विद्यापीठांची नावे सांगून त्यांची वैशिष्टे सांगा. (गुण 4)

प्रश्न क्रमांक: O.2 गावाच्या विकासात प्रत्येक व्यक्तीची भूमिका महत्वाची असते हे तुझ्या शब्दात सांग? (गुण2)

इयत्ता : सहावी - विषय : सामाजिक शास्त्र

द्वितीय सत्र : नमुना प्रश्नपत्रिका

विद्यार्थ्यांचे नाव:----- हजेरी क्रमांक : -----

शाळेचे नाव:----- एकूण गुण : ४०/ प्राप्त: ----

केंद्र :-----ता. : ----- जि.: ----- दिनांक: / /२०१९

प्रश्न १: दैनिक लोकसत्ता वृत्तपत्राच्या ऑनलाइन आवृत्तीवर दिनांक २१ फेब्रुवारी २०१७ रोजी प्रकाशित एक बातमी खाली दिलेली आहे. ही बातमी वाच आणि त्या खालील प्रश्नांची उत्तरे लिही.

महानगर पालिका निवडणुकींसाठी ५६ टक्के मतदान: राज्य निवडणूक आयुक्त

लोकसत्ता। २१/२/२०१७ :

राज्यातील १० महानगर पालिकांच्या निवडणुकीसाठी आज सरासरी ५६.३० टक्के मतदान झाले तर, ११ जिल्हा परिषदा आणि ११८ पंचायत समित्यांसाठी सरासरी ६९.४३ टक्के मतदान झाल्याचा प्राथमिक अंदाज आहे अशी माहिती राज्य निवडणूक आयुक्त ज. स. सहारिया यांनी दिली. निवडणूक आयोगाने दिलेल्या माहितीनुसार मुंबई महानगर पालिकेची मतदानाची टक्केवारी ५५ टक्के आहे, ठाणे महानगर पालिकेची टक्केवारी ५८ टक्के आहे, उल्हासनगर ५० टक्के, पुणे ५४ टक्के, पिंपरी-चिंचवड ६७ टक्के, सोलापूर ६०, नाशिक ६०, अकोला ५६ टक्के, अमरावती ५५ टक्के, नागपूर ५३ टक्के आणि एकूण मतदानाची सरासरी ५६.३० टक्के असल्याचे सहारिया यांनी सांगितले. आज सकाळी ७.३० पासून सायंकाळी ५.३० या वेळेत मतदान झाले. गडचिरोली जिल्ह्यात ४ पंचायत समित्या आणि त्याअंतर्गतच्या निवडणूक विभागात मात्र सकाळी ७.३० ते दुपारी ३ वाजेपर्यंतची मतदानाची वेळ होती.

अ) कोणत्या महानगर पालिकेची मतदानाची टक्केवारी सर्वात कमी आहे? (गुण १)

अ) मुंबई

आ) नाशिक

इ) अमरावती

ई) उल्हासनगर

ब) ही बातमी कोणत्या निवडणुकांची आहे?

(गुण १)

अ) लोकसभा

आ) विधानसभा

इ) स्थानिक शासन संस्था

ई) सहकारी संस्था

क) अधिकाधिक मतदारांनी मतदान करावे या करीता किमान दोन उपाय सुचव.

(गुण २)

प्रश्न २: योग्य उत्तराला गोल कर.

(गुण ५)

अ) पारंपारिक ऊर्जा साधनांचे वैशिष्ट्य ओळख.

अ) पुनर्वापर करता येतो.

आ) पुनर्वापर होत नाही.

इ) मुबलक स्वरूपात उपलब्ध होतात.

ई) ऊर्जा निर्मितीच्या वेळेस प्रदूषण होत नाही.

ब) कोयना, वैतरणा, पैठण, दूधगंगा, तिल्लारी ही सर्व नावे कशासंबंधित आहेत?

अ) जलऊर्जा

आ) अणुऊर्जा

इ) पवनऊर्जा

ई) सागरी ऊर्जा

क) पृथ्वीवरील एकूण उपलब्ध जलाच्या सुमारे ----- जल महासागरात आहे.

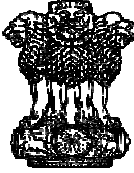
१) 87.7 %

२) 50.0%

३) 97.7 %

४) 100.0%

ड)

या स्तंभाचा निर्माता ----- आहे.

अ) सम्राट सिकंदर

आ) सम्राट कनिष्क

इ) सम्राट अशोक

ई) चंद्रगुप्त मौर्य

इ) खालीलपैकी जे पाण्याची बचत करत आहेत त्या चित्र क्रमांकाला गोल कर.

प्रश्न ३ : उत्तरे लिहा.

अ) खालील तक्ता पाहून एखाद्या भूप्रदेशाचे समुद्रापासूनचे अंतर आणि त्या प्रदेशाचे तापमान यांच्यातील सहसंबंध लिहा.

(गुण 2)

ठिकाण	1961 ते 1991 या कालावधीतील सरासरी तापमान	
	कमाल (°F)	किमान (°F)
मुंबई	88	75
नागपूर	92	69
चेन्नई	92	76
आग्रा	91	67

ब) पाण्याला जीवन म्हणतात कारण

(गुण 1)

क) विजेची बचत करण्याकरिता किमान दोन उपाय लिह.

(गुण 2)

ड) सम्राट अशोकाच्या कलिंगच्या युद्धा नंतरच्या जीवनाचा चरित्रातून आपणास कोणता संदेश मिळतो?

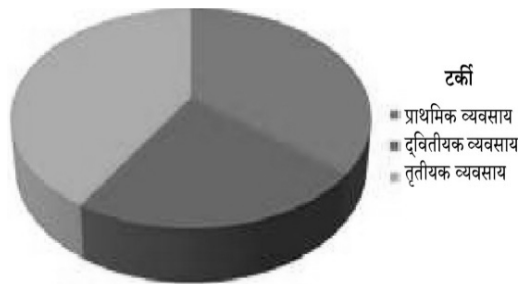
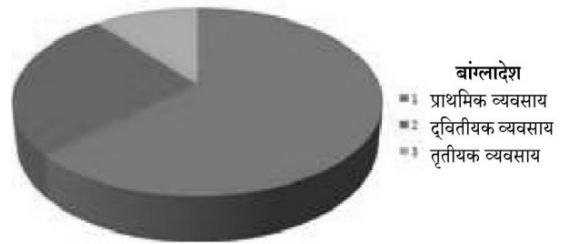
(गुण 2)

इ) 'त्रिसमुद्रतोयपीतवाहन' याचा अर्थ लिह.

(गुण 2)

प्रश्न ४: खालील उपप्रश्न दिलेल्या सूचनेप्रमाणे सोडव.

विविध व्यवसायांतील मनुष्यबळाचे शेकडा (%) प्रमाण

अ) वरील वर्तुळालेख पाहून खालील पैकी अयोग्य विधानाच्या क्रमांकाला गोल कर. (गुण 1)

अ) बांग्लादेशमध्ये सर्वात जास्त मनुष्यबळ तृतीयक व्यवसायात गुंतले आहेत.

आ) टर्कीमध्ये सर्वात जास्त मनुष्यबळ प्राथमिक व्यवसायात गुंतले आहेत.

इ) सं. अरब अमिरातीमध्ये सर्वात जास्त मनुष्यबळ प्राथमिक व्यवसायात गुंतले आहेत.

ई) बांग्लादेशमध्ये सर्वात जास्त मनुष्यबळ प्राथमिक व्यवसायात गुंतले आहेत.

ब) बांग्लादेश, टर्की आणि सं. अरब अमिराती या देशांचा प्राथमिक व्यवसायात गुंतलेल्या मनुष्यबळाच्या प्रमाणाच्या आधारावर चढता क्रम सांगा. (गुण 2)

क) बांग्लादेश आणि सं. अरब अमिराती या दोन देशांपैकी कोणता देश विकसित देश आणि कोणता देश विकसनशील देश आहे ते सकारण सांग. (गुण 3)

प्रश्न ५: खालीलउतारा वाचून, उपप्रश्न दिलेल्या सूचनेप्रमाणे सोडव.

हाफीयान हा चिनी प्रवासी दुसऱ्या चंद्रगुप्ताच्या काळात भारतात आला होता. आपल्या प्रवासवृत्तात त्याने गुप्त काळात समाजजीवनाचे वर्णन केलेले आहे. तो म्हणतो, भारताची नगरे मोठी व भरभराटीस आलेली आहेत. प्रवाशांसाठी या नगरांत अनेक अतिथिगृहे आहेत. अनेक धर्मार्थ संस्थाही आहेत. शहरात इस्पितळे आहेत. तेथे गरिबांना वैद्यकीय सेवा विनामूल्य उपलब्ध आहेत. विहार व मंदिरे भव्य आहेत. लोकांना व्यवसाय निवडण्याचे पूर्ण स्वातंत्र्य आहे. कोठेही जाण्यास लोकांना मज्जाव नाही. सरकारी अधिकाऱ्यांना व सैनिकांना नियमितपणे पगार दिला जातो. तेथील लोक दारू पीत नाहीत, हिंसा करत नाही. गुप्त राजवटीतले प्रशासन योग्य रीतीने चालवले जाते.

अ) वरील उताऱ्यात वर्णन केलेला आपल्या देशाचा इतिहास, कोणत्या प्रकारच्या साधनामुळे आपल्याला माहित झाला हे ओळख. (गुण 1)

अ) भौतिक साधन आ) लिखित साधन इ) मौखिक साधन ई) विदेशी साधन

ब) वरील उताऱ्याचा माध्यमातूनतत्कालीन कोणत्या व्यवस्थेची माहिती मिळत नाही? (गुण 1)

अ) समाजजीवनाची आ) प्रशासन व्यवस्थेची इ) आरोग्य व्यवस्थेची ई) शिक्षण व्यवस्थेची

क) हाफीयान हा चिनी प्रवासी जर वर्तमान काळात भारतात आला असता तर त्याने वर्तमान काळातील भारतचे वर्णन करतांना काय लिहिले असते? (गुण3)

प्रश्न ६: प्राचीन अरबी व्यापारी ज्या जल मार्गाने भारतीय माल युरोपातील देशांमध्ये नेत; त्याच जल मार्गाने तुला प्रवास करावयाचा असल्यास कोणत्या दोन महासागरातून प्रवास करावा लागेल? (गुण 1)

प्रश्न ७: चीन मधील बौद्ध धर्माच्या प्रसाराला चालना मिळाली याची करणे स्पष्ट करा. (गुण 3)

प्रश्न ८: (अ) कोणत्याही दोन महाजन पदांची नावे लिह. (गुण 1)

प्रश्न ८: (ब) कोणत्या महाजनपदांचा विस्तार 'उत्तर भारतात' झालेला होता ते सांगून उर्वरित महाजनपदांचे क्षेत्र सध्याच्या कोणत्या राज्यात होते हे लिहा. (गुण 2)

प्रश्न ९: तुला 'जिल्हाधिकारी' किंवा 'पोलीस अधीक्षक' या दोन पैकी कोणत्याही एका पदाची निवड करावयाची असून तू कोणते पद निवडणार हे त्या पदाची कर्तव्य सांगून स्पष्ट कर. (गुण 4)

इयत्ता : सहावी - विषय : सामाजिक शास्त्र

द्वितीय सत्र : नमुना उत्तर पत्रिका व शिक्षक सुचना पत्रक

शाळेचे नाव: -----

एकूण गुण : ४०

. प्रात्यक्षिक .

प्रश्न क्रमांक — P - १ (अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-04)

महाराष्ट्र नकाशा पुरविण्यात यावा .

स्तरीय खडक (रायगड ,रत्नागिरी सिंधुदुर्ग व कोल्हापूर जिल्हयाचा पश्चिमेकडील भाग)

- पूर्ण बरोबर असल्यास उत्तरला २ गुण .

- काही भाग बरोबर असल्यास १ गुण.

. तोंडी .

प्रश्न क्रमांक — O.१ अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-12

नालंदा विद्यापीठ - तक्षशीला विद्यापीठ, या विद्यापीठामध्ये वैदिक वांगमय ,बौद्ध तत्त्वज्ञान अर्थशास्त्र तर्कशास्त्र अशा विविध विषयाचे शिक्षण दिले जाई .

प्रश्न क्रमांक — O.2 अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-027

गावातील प्रत्येक व्यक्ती हा त्या गावचा जबाबदार घटक आहे

. लेखी .

प्रश्न १ अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-026

अ) उल्हासनगर - बरोबर उत्तरास १ गुण द्यावा.

ब) स्थानिक शासन संस्था - बरोबर उत्तरास १ गुण द्यावा.

क) १) मतदानाविषयी जनजागृती व्हावी

२) आपले हक्क ,अधिकार ,कर्तव्य याची भारताचा एक सुजाण नागरिक म्हणून जाणीव करून देण्यात यावा . इत्यादी - ----

एक उपाय सुचविल्यास एक गुण. दोन उपाय सुचविल्यास दोन गुण.

प्रश्न २: प्रत्येक बरोबर उत्तरास १ गुण द्यावा.

अ) पुनर्वापर होत नाही.

अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-05

ब) जलऊर्जा

अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-05

क) 97.7 %

अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-05

ड) सम्राट अशोक

अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-10

इ) आ

अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-05

प्रश्न ३ : उत्तरे लिहा.

-प्रत्येक बरोबर उत्तरास 2 गुण देण्यात यावे, काही प्रमाणात अपेक्षित उत्तर बरोबर असल्यास किंवा एक मुद्दा बरोबर असल्यास १ गुण देण्यात यावा .

अ) समुद्रापासून अर्थात समुद्र सानिध्यापासून तो प्रदेश जवळ तर असेल तेथील कमाल व किमान तापमानात कमी अंतर असेल. मात्र भूप्रदेश समुद्रापासून दूर असेल तर त्या प्रदेशातील कमाल व किमान तापमानात अंतर अधिक असते. (अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-03)

ब) पाण्याशिवाय आपण जगू शकत नाही, आपल्या रक्तात पाण्याचे प्रमाण असते, दैनंदिन गरजा भागविण्यासाठी पाण्याची पाणी जीवनावश्यक गरज आहे म्हणून पाण्याला जीवन म्हणतात.

(अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-05)

क) आपल्याला गरज असेल तर विजेचा वापर करावा अन्यथा विजेचे ,लाईट पंखे बंद ठेवावे. सौर उर्जेचा वापर करावा. (अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-05)

ड) १) मात्या पित्याची सेवा करणे २) ज्या विजयामुळे प्रेमभावना वाढते तोच खरा विजय होय.

(अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-10)

इ) तोय म्हणजे पाणी ,घोडे हे राज्याचे वाहन ज्याच्या घोड्यांनी पाणी प्याले आहे असा याचा अर्थ होतो .

(अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-10)

प्रश्न ४: योग्य विधानाच्या क्रमांकाला गोलकार केल्यास प्रत्येकी १ गुण देण्यात यावे .

अ) बांग्लादेशमध्ये सर्वात जास्त मनुष्यबळ प्राथमिक व्यवसायात गुंतले आहेत.

(अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-06)

ब) सं. अरब अमिराती ---- टर्की ----- बांग्लादेश (अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-06)

क) विद्यार्थी विषयाशी जुळते उत्तर किती प्रमाणात देतात यावरून शिक्षकांनी ३ गुण किंवा २ गुण किंवा १ गुण देण्याचा निर्यय घ्यावा.

स .अरब अमिराती हा विकसित देश आहे ,कारण तेथे तृतीयक व्यवसायत मनुष्यबळाचे प्रमाण जास्त आहे .बांग्लादेश विकसनशील देश आहे कारण तेथे प्राथमिक व्यवसायात मनुष्यबळ प्रमाण जास्त आहे. (अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-06)

प्रश्न ५: अ) भौतिक साधन १ गुण (अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-14)
ब) शिक्षण व्यवस्थेची १ गुण (अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-14)

क) विद्यार्थी विषयाशी जुळते उत्तर किती प्रमाणात देतात यावरून शिक्षकांनी ३ गुण किंवा २ गुण किंवा १ गुण देण्याचा निर्यय घ्यावा.

भारत एक विकसित देश आहे ,जागतिक महासत्ता होण्याच्या मार्गाने वाटचाल सुरु आहे. जगातील सर्वात मोठी बाजारपेठ म्हणून भारताकडे पाहिल्या जाते, भारत हा विविधतेने नटलेला देश आहे भारतात अनेक धर्माचे ,पंथाचे बहुभाषिक लोक बंधुभावाने एकत्र राहतात. भारत हा सर्वात मोठी लोकशाही असलेला देश आहे, भारतात आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या शैक्षणिक संस्था असून भारताचे सरक्षणदल उत्तम दर्जाचे आहे. ३ गुण

(अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-14)

प्रश्न ६: १) अरबी समुद्र २) भूमध्य समुद्र १ गुण (अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-13)

प्रश्न ७: विद्यार्थी विषयाशी जुळते उत्तर किती प्रमाणात देतात यावरून शिक्षकांनी ३ गुण किंवा २ गुण किंवा १ गुण देण्याचा निर्यय घ्यावा.

चिनी सम्राट मिग याच्या आमंत्रणा वरून धर्म रक्षक व कश्यप मातंग हे बौद्ध भिक्कू चीन मध्ये गेले त्यांनी अनेक भारतीय ग्रंथाचे चीनी भाआसेत रुपांतर केले अशा प्रकारे चीन मध्ये बौद्ध धर्माच्या प्रचाराला चालना मिळाली . (अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6- 07)

प्रश्न ८: (अ) प्रत्येक बरोबर उत्तरास १/२ गुण द्यावा. (अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-10)

१) कोसल २)अवंती

(ब) विद्यार्थी विषयाशी जुळते उत्तर किती प्रमाणात देतात यावरून शिक्षकांनी २ गुण किंवा १ गुण देण्याचा निर्यय घ्यावा. (अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक - SST 6-10)

१) उत्तर भारत —कोसल,वत्स २) मध्यप्रदेश -अवंती

३) बिहार व बंगालचा काही भाग —मगध ४) अंग —बिहार

प्रश्न ९: विद्यार्थी विषयाशी जुळते उत्तर किती प्रमाणात देतात यावरून शिक्षकांनी ४ गुण किंवा ३ गुण किंवा २ गुण किंवा १ गुण देण्याचा निर्यय घ्यावा. (अध्ययन निष्पत्ती क्रमांक -SST 6-28)

जिल्हाधिकारी - कर्तव्य - कायदा व सु व्यवस्था राखणे, नागरिकांचे सामजिक स्वास्थ्य टिकविण्यासाठी प्रयत्न करणे, निवडून योग्य प्रकारे पार पाडणे आपत्ती ग्रस्ताचे पुनर्वसन करणे .

पोलीस अधिक्षक - कर्तव्य – जिल्ह्यात शांतता व सुव्यवस्था राखण्यासाठी जिल्हाधिकारी यांना मदत करणे

-----**-----**-----**-----